

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli d. 17 April 1868, kl. 6 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 1 § 12 mom. samt 4 § 11 mom. Tryckfrihetsförordningen.

Med anledning af tvänne utaf Herr *Witt* väckta motioner tillstyrkte Konstitutions-Utskottet vid 1862—1863 års riksdag den förändring i 1 § 12 mom. Tryckfrihetsförordningen, att derur skulle borttagas föreskriften om skyldighet för den, som antingen i öppen bod eller eljest, med rättighet att derom i allmänna tidningarne få kungörelse införa, vill bokhandel idka eller böcker försälja, att på sätt om boktryckeriers anläggning stadgadt är, och vid samma ansvar, göra anmälan derom hos Justitie-statsministern, hvarjemte Utskottet förordade en härmed öfverensstämmande förändring i samma grundlags 4 § 11 mom. Förslaget blef förklaradt hvilande till foljande riksdag och då af tre Stånd bifallet, men af Preste-Ståndet med en obetydlig röstöfvervigt afslaget. Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 328) har samme motionär nu yrkat, att ofvannämnda förslag måtte ånyo till grundlagsenlig behandling upptagas.

I likhet med det Konstitutions-Utskott, som sednast handlagt denna fråga, anser Utskottet, att det stadgande, hvars borttagande ur grundlagen sålunda blifvit föreslaget, derest det skulle innefatta ett korrektiv emot spridandet af skadliga skrifter, är ofullständigt, då det ej föreskrifver anmälan hos Justitie-statsministern af annan bokförsäljning än den, som i allmänna tidningarne kungöres, och således icke kan hafva någon inverkan på dylika skrifers spridande medelst kolportörer eller eljest utan tillkännagifvande i tidningarne; att detsamma, såvidt det endast afser att bereda tryckfrihetens vårdare kännedom om hvarest bokförsäljning eger rum för att dymedelst lätta beifrandet af dervid förekommande missbruk, är obeförligt, då just genom kungörande i tidningarne samma ändamål vinnes, som med stadgandet om anmälan varit afsedt; samt att det icke blott står i strid med den

grundsats, som i 1 § 12 mom. Tryckfrihets-förordningen i allmänhet är uttalad om beredande af så vidsträckt frihet som möjligt för spridningen af pressens alster, utan ock innebär en icke oväsentlig inskränkning i den uti samma lagrum författare och förläggare särskildt tillerkända rätt att dem i följd af sådan egenskap tillhöriga skrifter sjelfva eller genom andra obehindradt föryttra. Ifrågavarande stadgande synes nemligen icke medgifva dem rätt att ens sjelfva försälja sina skrifter utan föregående anmälan hos Justitie-statsministern, såvida en sådan försäljning skall få i allmänna tidningarne kungöras; och om de, för att göra sina arbeten lättare tillgängliga, ville, efter kungörande i tidningarne, i olika delar af landet genom ombud hålla dem allmänheten tillhanda, måste enligt lagens ord hvarje sådant ombud göra en särskild anmälan om bokhandels idkande, en anmälan som är förenad med omgångar och kostnader och som icke kan annat än för författare och förläggare försvåra utvägarne att annorlunda än medelst anlitande af den vanliga bokhandeln gifva sina arbeten eller förlager en större spridning.

Då någon föreskrift om anmälan hos Justitie-statsministern för bokhandels idkande ej i Tryckfrihets-förordningen förekommer annorstädes än i ofvanberörda moment, hvadan den anmälan i detta hänseende, som i 4 § 11 mom. af samma grundlag omförmäles, ej kan vara någon annan, än den i 1 § 12 mom. stadgade, lärer, derest föreskriften derom ur detta moment utgår, äfven 4 §:ns 11 moment böra till öfverensstämmelse dermed förändras.

Utskottet får alltså vördsamt tillstyrka följande ändringar i

Tryckfrihets-förordningen.

§ 1.

(Den nuvarande lydelsen).

12:o. Intet hinder vare för bokhandels idkande, icke heller för utgifning till föryttrande af någon skrift, vare sig inländsk eller utländsk. Hvarje författare eller förläggare stånde fritt, att en honom, i följd af sådan egenskap, tillhörig skrift antingen sjelf eller genom andra föryttra; *dock vare hvar och en, som antingen i öppen bok eller eljest, med rättighet att derom i allmänna tidningarne få kungörelse införa, bokhandel idka eller böcker försälja vill, förbunden, att, på sätt om boktryckeriers anläggning stadgadt är, och vid samma ansvar, anmälan derom hos Justitie-Statsministern göra. För fortfarande föryttrande af en skrift vare inga andra hinder, än de, som i 4 § af denna lag föreskrifvas. Föryttrar någon* — — — —

(Den föreslagna lydelsen).

12:o. Intet hinder vare — — — — föryttra, och vare för en skrifts föryttrande inga andra hinder än de, som i 4 § af denna lag föreskrifvas. Föryttrar någon

§ 4.

11:o. Finner Justitie-Statsministern, att utrikes ifrån inkommen, på främmande språk författad, skrift innehåller något stridande emot 3 §:ns 4, 5, 7, 9, 10 och 13 mom., åligge honom, att, efter tillsvidare derå lagd qvarstad, i underdånighet inhemta Kongl. Maj:ts befallning, huruvida skriften bör till föryttrande frigifvas, eller under vidare qvarstad förblifva. Till den ändan åligge hvar och en, som *genom gjord anmälan hos Justitie-Statsministern är berättigad att bokhandel idka*, att till Justitie-Statsministern eller hans ombud inlemnna förteckning på inkomna utländska skrifter. Skulle å någon — — — —

11:o. Finner — — — — förblifva. Till den ändan åligge hvar och en, som *bokhandel idkar*, att — — — skrifter. Skulle å någon — — — —

Stockholm den 17 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

Ordförande.

Reservation:

af Herr *Munck af Rosenschöld*, som ansett den föreslagna förändringen hvarken nödig eller nyttig.

Herr *Rydin* och Friherre *Stjernblad* hafva velat tillkännagifva, att de icke närvarit vid detta ärendes behandling inom Utskottet.
